

ACC. N:R. 5374

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: ..... Halland. .... *Upptecknat av:* Harald Nilsson
Härad: ..... Faurås ..... *Adress:* Kung Oscarsväg 7 Lund.
Socken: ..... Ullared. .... *Berättat av:* A. Johan Bengtsson.
Uppteckningsår: 1936 ..... *Född år* 1854 i Amås. Ullared.

Uppteckningen rör

Svedjbruk.

sid. 1-2.

Skriv endast på denna sida!

2 sid.

5374

Svedjebruk.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

1.

S v e d j e n eller s v e d j o r n a fick man sedan man
s k o g a t på vintern. Alla grenar och toppar från de fällda
träden samt närstående buskar och undertryckta mindre träd, som
huggits ner, breddes ut på marken efter avverkningens slut för att
ligga och torka till våren sedan brändes alltsammans i slutet av
april eller början av maj. Därefter sattes potatis. Detta tillgick
så att man med ett slags hemmasmida hackor (något större och
kraftigare än nuvarande potatishackor) luckrade upp jorden på en
liten fläck (ett par tre dm i diam.) och sedan lades tre eller
fyra potatisar där. Därpå drog man med hackan upp en liten jord-
hög bestående av askblandad jord, över potatisen. Jordhögen
kläddes sedan med några jordtorvor, för att hindra att den tor-
kade ut om det blev mycket torrt på sommaren.

Sedan potatisen plockats upp på hösten, såddes råg, vilken
nermyllades med r å g k r a t s e r. Efter sådden slätades jorden
till med slitna träschor "och det gick som en dans kring stubbar
och stenar".

5374

Rågen skars alltid med skära. Den bands i vackra neker, som sattes upp. Fyra neker ställdes lutade mot varandra och över dessa sattes sedan ett s k y l av en femte nek. Dennas band satt strax nedanför axeln.

Men det var endast vid vackert väder, som rågen sattes upp ute på svedjan. Om det var eller blev regnigt kördes eller bars den hem r å g och r i a d e s sedan på någon åker nära gården med fritt läge för sol och vind.

Man brukade ofta så ut gräsfrö i rågen på våren och året därpå togs en höskörd på svedjan. Ibland t.o.m. två år å rad. De gräsarter som användes var främst l u d d t å (luddtåtel) och senare även timotej vars frö köptes i staden. Men luddtåteln växte bäst på svedjorna. Efter grässkörden fingo kreaturen beta på svedjan och sen kom snart skogen bra igen. "Man tog så mycket från skogen förr i världen".

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2.